

# **Pedagogisch Beleidsplan**



## **Peutergroep “Willem Teellinck”**

## Inhoud

---

PEDAGOGISCH BELEID .....	3
Inleiding .....	3
Doelstelling .....	3
Ontwikkeling van het jonge kind .....	4
Opvoedingsondersteuning en vroegtijdige onderkenning.....	5
Doorlopende ontwikkellijn peutergroep en basisonderwijs.....	7
VOOR EN VROEGSCHOOOLSE EDUCATIE.....	8
Benadering VVE.....	8
Taalstimulering programma Doe meer met Bas. ....	8
Observeren .....	9
Doorverwijzen naar andere instanties .....	9
Duidelijkheid over mentor .....	10
Doorgaande lijn.....	10
VVE-coördinator.....	10
PEDAGOGISCHE VISIE.....	11
Algemene zaken .....	12
Het bestuur .....	12
Financieel beleid. ....	12
Subsidie:.....	12
Incasso Ouderbijdrage: .....	12
Financiële verantwoording:.....	12
Salarissen: .....	12
Arbo: .....	13
Klachten. ....	13
De informatieavond. ....	13
De leidster. ....	13
De hulpleidster/onderwijsassistente. ....	13
Overleg tussen leidsters en ouders. ....	13
PEDAGOGISCH WERKPLAN .....	14
Dagindeling.....	14
De kring .....	14
Activiteit .....	14
Toiletbezoek.....	15
Wennen .....	15
Verzorging .....	15
Roken .....	15
Luchten en schoonhouden.....	16
Persoonlijke hygiëne .....	16
Veiligheid.....	16
Vier-ogen principe .....	16
Afwijkingsregeling.....	18
Verlaten stamgroep .....	18
Bewustzijn en bewaking van eigen grenzen .....	19

# PEDAGOGISCH BELEID

## Inleiding

Vóór u ligt het actuele pedagogisch beleidsplan van de Stichting Peutergroep “Willem Teellinck”. Dit beleidsplan is opgesteld door de directie en is goedgekeurd door het bestuur van de stichting. Het pedagogisch beleidsplan is bedoeld als leidraad voor het praktisch handelen en daarnaast geschreven voor de ouders van de peuters. Zij kunnen hiermede kennis nemen van onze visie op peuters en op het pedagogisch handelen in de peuterpeutergroep.

Een peutergroep neemt een stukje van de opvoeding thuis over. Het is meer dan alleen gezellig met kinderen bezig zijn. Er wordt een sfeer gecreëerd, je benadert de peuters vanuit een bepaalde houding en je biedt hun activiteiten aan vanuit een bepaald idee. De bedoeling van het beleidsplan is, anderen in kennis te stellen, hoe de peutergroep wordt geleid. Ook in de verordening Peutergroep, door de gemeente Rhenen uitgegeven, wordt het pedagogisch beleid genoemd. Hierin wordt gesteld dat de instelling op schrift een pedagogisch beleidsplan behoort te hebben, zodat ouders hierover kunnen worden geïnformeerd. Het pedagogisch beleidsplan geeft in de praktijk handvatten om te werken. Het geeft zowel aan ouders als leidsters een beter inzicht hoe er op de peutergroep spelend met kinderen wordt omgegaan.

Peutergroep “Willem Teellinck” heeft een lokaal in de Willem Teellinckschool als groepslokaal. Deze basisschool is gelegen in het dorp Achterberg en heeft een reformatorische achtergrond. De peutergroep is toegankelijk voor ouders die de grondslag en de doelstellingen van de stichting peutergroep “Willem Teellinck” onderschrijven. De meeste kinderen komen uit het dorp Achterberg of omgeving en gaan na de periode in de peutergroep door in de onderbouw van de Willem Teellinckschool. Voor de pedagogische begeleiding in de peutergroep geldt dat er daardoor en door het feit dat de peutergroep gevestigd is in het gebouw van de basisschool een duidelijke eenheid in handelen is tussen de peutergroep en de groepen 1 en 2 in de school.

Peuters met een lichamelijke- en of verstandelijke- handicap worden op de peutergroep toegelaten, mits deze handicap zodanig is dat het kind mee kan functioneren in de groep.

Na deze inleiding zal het pedagogisch beleidsplan nader uiteengezet worden.

## Doelstelling

Peutergroep “Willem Teellinck” stelt zich ten doel om kinderen in de leeftijd van 3 jaar en ouder (tot aan de instroom in groep 1 van de basisschool) in een voor hen veilige en vertrouwde omgeving, één of meerdere dagdelen per week, onder deskundige leiding in groepsverband samen te brengen, om daardoor de ontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren en te begeleiden.

Het aantal kinderen dat in 1 peutergroep aanwezig is zal niet meer dan 16 bedragen in verband met de kwaliteitseisen peuterspeelzalen.

De peutergroep is voor kinderen een plek waar ze spelen en ontmoeten, ze leren en ontwikkelen zich. Door te spelen in de nabijheid van en samen te zijn met andere kinderen, ontmoeten ze anderen en leren daarvan.

De peutergroep is een plek waar kinderen kennismaken met nieuw spel- en speelmateriaal. Ze komen daarnaast vaak in aanraking met een (grote) groep leeftijdsgenootjes. Het verblijven in een groep maakt dat kinderen leren van elkaar.

De peutergroep stelt eisen aan de kinderen, maar werkt nadrukkelijk niet toe naar vastgelegde eindtermen. In de praktijk betekent dit dat we bijvoorbeeld wel verwachten van een vierjarige dat hij of zij op zijn stoel blijft zitten tijdens het kringgebeuren. Diezelfde vierjarige is spelenderwijs bezig met tellen en het benoemen van de kleuren, maar wordt niet geacht alles te kennen als de peutergroep wordt verlaten.

In een veilige omgeving, met duidelijke grenzen en een vaste dagindeling, biedt de peutergroep de peuters de mogelijkheid om met diverse activiteiten en met verschillende materialen kennis te maken. Tevens wordt de peuter geleerd om met elkaar en de leidsters om te gaan, dit als ondersteuning van hun algemene ontwikkeling.

De peutergroep wil de peuter in zijn eigen waarde laten en hem alle denkbare mogelijkheden bieden tot onbevangen spelen. Het vrije spel wordt gezien als een van de belangrijkste voorwaarden voor een gezonde ontwikkeling.

Het aanbieden van een vaste dagindeling is de basis om de peuters te stimuleren in hun ontwikkeling en samenspel met andere kinderen. De peuters moeten zichzelf kunnen zijn in de groep, waardoor zij leren te vertrouwen op hun eigen mogelijkheden. Dit vertrouwen bevordert hun zelfbewustzijn en zelfstandigheid, om uit te groeien tot evenwichtige sociale kinderen. Gewezen wordt op het feit dat er geen prestaties worden verwacht van de kinderen. Het is echter wel de bedoeling het kind vertrouwd te maken met de verschillende materialen en het gebruik hiervan te stimuleren, door op gerichte, bewuste en herkenbare wijze uitnodigende speelsituaties te creëren.

## **Ontwikkeling van het jonge kind**

Hoofddoel is de kinderen te laten spelen, alleen of met anderen, waarbij aandacht wordt besteed aan:

1. motorische ontwikkeling
2. sociale ontwikkeling
3. emotionele ontwikkeling
4. spraak- en taalontwikkeling
5. ontwikkeling van de zelfredzaamheid
6. ontwikkeling van de fantasie, creativiteit en expressie

### Motorische ontwikkeling

Wij verstaan onder motorische ontwikkeling het leren omgaan van een kind met zijn of haar lichaam in beweging. Hierbij maken wij onderscheid tussen de grove en fijne motoriek.

Op peutergroep “Willem Teellinck” wordt de grove motoriek gestimuleerd door bewegingspel, fietsen en rennen. Hiervoor is een buitenspeelplaats met fietsen aanwezig en een speellokaal in het gebouw. De fijne motoriek krijgt aandacht door kralen rijgen, verven, scheuren, plakken, kleuren, kleien e.d.

### Sociale ontwikkeling

Peutergroep “Willem Teellinck” is een plaats voor ontmoeting met andere kinderen. Een kind dat niet vanuit zichzelf contact legt, zal door een ander kind daarvoor worden uitgenodigd of worden gedwongen.

Het kind leert met andere kinderen samen te spelen, wordt weerbaarder gemaakt en leert activiteiten gezamenlijk te doen.

Kinderen moeten leren te luisteren naar elkaar, te wachten, rekening te houden met een ander, bijvoorbeeld bij een kringgesprek of tijdens het eten en drinken, en ruzies bij te leggen.

### Emotionele ontwikkeling

Kinderen ondergaan hun emoties vaak zonder dat zij deze een plaats kunnen geven of kunnen bevatten wat hen overkomt; zij hebben nog geen woorden bij de emoties die ze ervaren. Het verwoorden van gevoelens leert kinderen om de eigen emoties een plek te geven, om erover te kunnen praten met anderen en om begrepen te worden door anderen.

Door positief in te gaan op blijdschap, woede, verdriet en angst wordt het leren kennen van deze gevoelens gestimuleerd.

Op de peutergroep neemt de ontwikkeling van die emoties een belangrijke plaats in. In feite is het vaak voor het eerst dat kinderen in contact komen met leeftijdsgenootjes; dit levert een scala aan nieuwe ontdekkingen en leergebieden op.

Kinderen moeten leren ruzies op te lossen, te delen of iets af te staan, leren onderscheiden van oorzaak

en gevolg.

De emotionele ontwikkeling wordt in het algemeen gestimuleerd door het voorlezen van boeken, praten naar aanleiding van gebeurtenissen en belevingen van de kinderen, het benoemen van emoties en uitspelen van belevingen.

### Spraak- en taalontwikkeling

Kinderen hebben een actieve en passieve woordenschat. De actieve woordenschat bestaat uit die woorden die ze kennen en ook zelf gebruiken. De passieve woordenschat bestaat uit die woorden die ze kennen, maar niet zelf gebruiken.

Door te zingen, boekjes voor te lezen, kinderen zelf te laten vertellen, voorwerpen en handelingen te benoemen, wordt op peutergroep “Willem Teellinck” de actieve woordenschat uitgebreid. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de methode Doe meer met Bas, Peuterplein en Bas en Ko.

### Ontwikkeling van de zelfredzaamheid

De peutergroep draagt bij aan de ontwikkeling van de zelfredzaamheid en zelfstandigheid.

Op de allereerste plaats doordat kinderen ( veelal voor het eerst) buiten het gezichtsveld van hun ouders en hun eigen vertrouwde omgeving moeten leren zich staande te houden. Natuurlijk worden ze daarin niet aan hun lot overgelaten en is de juf er om te helpen wanneer dit nodig is.

Wel worden de kinderen gestimuleerd om de juf te helpen, zelf hun jas aan te trekken, zelf spullen te pakken en een werkje terug te zetten waar ze het gepakt hebben.

Een kind wordt geprikkeld om dat wat het zelf kan ook zelf te doen. Dit wordt mede gestimuleerd door de aanwezigheid van leeftijdgenoten die een bepaalde handeling al wel onder de knie hebben.

### Ontwikkeling van de fantasie, creativiteit en expressie

De wereld van het kind wordt vergroot door de fantasie te prikkelen en door het kind de ruimte te geven om die fantasie te uiten en daar expressie aan te geven. Het kind verwerkt en leert door fantasie uit te spelen. In Peutergroep “Willem Teellinck” zijn allerlei materialen aanwezig om het fantasiespel te stimuleren zoals een poppenhoek, verkleedkleren, bouw materiaal, enz

## **Opvoedingsondersteuning en vroegtijdige onderkenning**

### Opvoedingsondersteuning

Het doel van opvoedingsondersteuning is het vroegtijdig bijsturen van problemen in de opvoeding, zodat ingrijpende hulp hopelijk niet meer nodig is.

Opvoedingsondersteuning is kort gezegd: opvoeders helpen opvoeden.

Bij opvoedingsondersteuning staan de ouders centraal en die vormen voor de peutergroep een belangrijke doelgroep. De peutergroep is voor ouders een ontmoetingsplek waar zij onderling ervaringen kunnen uitwisselen, maar ook contact hebben met de leidsters.

Opvoedingsondersteuning bevat verschillende aspecten. De mogelijkheid bestaat om ouders desgevraagd óf op eigen initiatief informatie en advies te geven over de opvoeding.

Ouders zoeken naar bevestiging van de opvoedingsideeën die ze zelf hebben. Vooral ouders van eerste kinderen en alleenstaande ouders zijn soms onzeker en zoeken ruggensteun. Vaak is het aanhoren van vragen en onzekerheden erg belangrijk. Te allen tijde steunen we de ouders in hun zorgen over de ontwikkeling van hun kind. Leidsters hebben de taak ouders zelfvertrouwen te geven. Naast een vertrouwensbasis is overleg over opvoedingsideeën en aanpak tussen ouders en leidster van belang.

De peuterpeutergroep kan ook rechtstreeks steun betekenen voor ouders. Soms wordt een kind op indicatie van een huisarts of het consultatiebureau geplaatst, omdat een ouder zelf problemen heeft, waardoor de opvoeding zwaar valt. Een kind wordt dan geplaatst om de ouder te ontlasten. Indien er zich vragen of problemen voordoen ten aanzien van de ontwikkeling van een kind op de peuterpeutergroep kan er door de leidsters een beroep gedaan worden op de daarvoor bestemde instellingen (zie sociale kaart).

De ouders kunnen door de leidsters doorverwezen worden naar de desbetreffende instellingen aan de hand van de sociale kaart.

Contacten mét en informatieverstrekking aan andere instanties verlopen altijd via de leidster en na vóóraf overleg met de ouders. Ouders worden ook altijd op de hoogte gebracht van de inhoud van de informatie aan derden. Na overleg wordt dit teruggekoppeld aan de ouders.

Opvoedingsondersteuning kan op verschillende manieren. Meestal gaat het om individuele spontane gesprekken, maar het kunnen ook geplande gesprekken zijn.

De spontane gesprekken vinden vaak plaats bij het brengen en halen. Een ouder kan zijn zorg en twijfel over een bepaald gedrag kwijt bij de leidster, of in gesprek raken met andere ouders en zo makkelijk contacten leggen.

Ouders wisselen ervaringen uit en geven elkaar tips en ideeën.

Als het nodig is maken leidsters met ouders een afspraak voor een gesprek. Dit gaat dan om een formeler contact, vaak is er dan iets meer aan de hand met het kind.

### *Vroegtijdige onderkenning*

Peuters verschillen van elkaar. Iedere peuter ontwikkelt zich in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Sommige peuters zijn traag in hun ontwikkeling zonder dat dit echter verontrustend hoeft te zijn. De meeste peuters geven geen problemen.

Vragen over de ontwikkeling van een peuter die bij een leidster op kunnen komen zijn bijvoorbeeld: hoort of ziet een kind wel goed? Is het agressief, druk of juist heel stil? Gaat het niet te laat praten? Is dit normaal of is dit afwijkend?

Een peuterleidster hoeft niet te bepalen wat er aan de hand is, maar wel of er misschien wat aan de hand kan zijn. Bij peuters is het vaak moeilijk vast te stellen of er sprake is van een ontwikkelingsstoornis. Als het kind duidelijk afwijkt van de gebruikelijke ontwikkeling, dan wordt dit met de ouders besproken. Er wordt geprobeerd te analyseren waarom het gedrag afwijkend is. Dit wordt gedaan door het kind te observeren en duidelijk te formuleren wat het probleem is, zonder direct naar oorzaken te zoeken. Met collegae (waaronder de interne zorg coördinator) wordt hierover in de Leerlingbespreking gesproken.

Zowel ontorechte geruststelling als ontorechte verontrusting kan nadelig zijn voor de ontwikkeling van de peuter.

Is een stoornis in de ontwikkeling eenmaal bekend dan kan er samen met de ouders naar een oplossing gezocht worden.

De ontwikkeling van de peuter wordt in de peutergroep naast de observaties en signalering van de peuterleidster, die daarbij door een interne zorg coördinator ondersteund wordt, gevolgd door de inzet van een PeuterVolgSysteem. Door middel van regelmatige toetsen/observaties en leergesprekjes wordt de ontwikkeling van elke peuter periodiek in beeld gebracht. De peuterleidster gebruikt hiervoor het observatiesysteem Leerlijnen ParnasSys, daarin wordt de ontwikkeling ook grafisch in beeld gebracht. Deze rapportage wordt 2x per jaar met de ouders gedeeld.

### Waarom in de peutergroep?

Peuterleidsters zijn vaak de eerste naast de ouders die een deel van de opvoeding op zich nemen. De peutergroep is vaak de eerste plaats waar de peuter enkele uren per week buiten de gezinssituatie doorbrengt tussen leeftijdsgenootjes. De peuterleidster is in de gelegenheid een aantal ontwikkelingsmomenten van dichtbij mee te maken. Zij zal signaleren of een peuter zich duidelijk anders ontwikkelt dan de rest van de groep.

Als blijkt dat een kind niet goed in de groep functioneert, zullen er mogelijkheden worden geschapen zodat het wel goed kan functioneren.

### Interventie bij afwijkend en/of opvallend gedrag

Hierbij kan verwezen worden naar diverse instellingen; bij vermoeden van mishandeling van een kind wordt verwezen naar het Protocol Kindermishandeling.

### Gehandicapte kinderen in de peutergroep

Indien er een verzoek binnenkomt om een kind met een handicap in de peutergroep te plaatsen, wordt dat per kind bekeken. In overleg met de leidsters wordt nagegaan of en zo ja in welke groep het kind het best geplaatst kan worden. Er wordt altijd een proefperiode van twee maanden afgesproken, waarna met de ouders en eventueel andere instanties bekeken wordt of het verblijf in de peutergroep voor het betreffende kind en voor de andere kinderen van de groep goed verloopt en onder welke condities het kind kan blijven<sup>1)</sup> ofwel dat het kind niet op zijn plaats is in de peutergroep.

In dat geval wordt er bekeken waar het kind zich beter op zijn plaats zal voelen.

## **Doorlopende ontwikkellijn peutergroep en basisonderwijs**

De pedagogisch medewerker observeert kinderen zowel individueel als in groepsverband om hen beter te leren begrijpen, adequaat op hun behoeftes, mogelijkheden en beperkingen in te kunnen spelen en activiteiten te kiezen die hierbij aansluiten. Daarbij worden het welbevinden en de ontwikkeling van het individuele kind én het groepsfunctioneren gevolgd.

De pedagogisch medewerker volgt de ontwikkeling van het kind a.d.h.v. ontwikkellijsten die de eerste keer na drie maanden wordt ingevuld, daarna elk kwartaal. Twee keer per jaar vindt er een gesprek plaats tussen de pedagogisch medewerker en de ouders over de ontwikkeling van het kind. Tijdens de opvangperiode kunnen er zorgen ontstaan over het gedrag of de ontwikkeling van een kind. Deze zorgen worden door ons altijd met ouders besproken zodat er samen gekeken kan worden wat een kind nodig heeft aan begeleiding.

Wij werken samen met lokale opvoedinstanties (bijvoorbeeld Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en wijkteams) die we in samenspraak met ouders kunnen inschakelen om met ons mee te kijken. Als de benodigde begeleiding de kennis en kunde van onze medewerkers te boven gaat, zullen wij met hulp van deze instanties ouders zo goed mogelijk doorverwijzen naar alternatieve vormen van opvang of begeleiding.

Doordat de mentor het kind structureel volgt middels ontwikkellijsten, ontstaat er een goed zichtbare lijn in zijn ontwikkeling. Om te zorgen dat deze ontwikkellijn doorgetrokken wordt als het kind naar de basisschool gaat, gebruiken wij een overdrachtsformulier. Dit formulier wordt door de mentor ingevuld, besproken met de ouders en na toestemming van de ouders doorgesproken met de basisschool. Ook als er zorgen zijn rondom de ontwikkeling van het kind vindt deze overdracht mondeling plaats. De mentor doet dit a.d.h.v. het ingevulde overdrachtsformulier dat vooraf besproken is met de ouders. Een verslag van de mondelinge overdracht wordt door de mentor gemaakt en aan de ouders verstrekt. Nu peuteropvang en basisschool in één locatie gehuisvest zijn, blijft het dossier op de locatie en wordt er mondeling informatie overgedragen. Als het kind naar een basisschool gaat die elders gehuisvest is, gaat het dossier mee naar de andere locatie en wordt er indien wenselijk mondeling toegelicht. In andere gevallen gebeurt dit door het toesturen van het overdrachtsformulier met toestemming van ouders.

## VOOR EN VROEGSCHOOLOSE EDUCATIE

### Benadering VVE

Voor- en Vroegschoolse Educatie VVE is een educatieve methode voor alle kinderen vanaf ruim twee jaar. Onze peutergroep is een VVE-peutergroep. De peutergroep biedt peuters extra ondersteuning om achterstanden voor de start in groep 1 van het basisonderwijs te verminderen of zelfs op te heffen. Om de ontwikkeling van het kind te stimuleren wordt er door de peutergroepleidster een combinatie van twee benaderingswijzen gehanteerd.

#### *De ontwikkelingsgerichte benadering*

Deze gaat ervanuit dat kinderen veel ruimte tot eigen initiatief nodig hebben. De invloed van de omgeving en de rol van de peutergroepleidster speelt hier een belangrijke rol. De ontwikkeling van het kind wordt als het ware “uitgelokt”. De peutergroepleidster volgt het ontwikkelingsproces en probeert het kind een stapje verder te brengen door het kind te ondersteunen en te begeleiden.

#### *De programmagerichte benadering*

Er worden van tevoren activiteiten gepland die gebaseerd zijn op de algemene ontwikkeling- of leerlijnen. Hierbij heeft de peutergroepleidster een sturende rol. De inbreng van de kinderen vinden wij hierbij erg belangrijk. Er wordt gewerkt met de taalstimuleringsmethode “Doe meer met Bas”. Met Bas wordt de basis gelegd voor de Nederlandse taalvaardigheid, zodat de peuters met een redelijke taalvaardigheid aan het basisonderwijs beginnen. De nadruk ligt vooral op de taalvaardigheid spreken en luisteren en op de uitbreiding van de woordenschat. Daarnaast besteedt “Bas” aandacht aan de ontwikkeling van sociaal communicatieve vaardigheden en aan de beginnende rekenontwikkeling.

**Voorwaarden**, om actief leren zo optimaal mogelijk te laten verlopen, voldoen de speelruimte en -tijd aan een aantal voorwaarden:

**Dagritme** In de groep werken we in een vaste structuur die voor de kinderen zichtbaar is gemaakt d.m.v. de dagritmekaarten.

**Hoeken** De groepsruimte is ingedeeld in een aantal duidelijke hoeken: de poppenhoek, de leeshoek, puzzel/spelletjeshoek en de auto/bouwhoek.

**Materialen** In de verschillende hoeken is veel materiaal te vinden om de kinderen zoveel mogelijk ervaringen op te laten doen.

**Observatie** Door de dag heen worden de kinderen geobserveerd door de leidsters. Aan de hand van deze observaties worden de ontwikkeling van de peuters bijgehouden. Daarnaast wordt gekeken op welk gebied een peuter extra stimulering kan gebruiken. Bovendien wordt aan de hand van deze observaties gekeken waar de interesses van de peuters liggen, zodat middels activiteiten in de kleine kring hieraan tegemoetgekomen wordt.

### Taalstimulering programma Doe meer met Bas.

Om kinderen met een taalachterstand of sociaal emotionele problemen, op een kwalitatief goede manier te kunnen stimuleren in hun taalontwikkeling, is het goed dat deze kinderen naast de reguliere 2 dagdelen per groep, twee extra dagdelen de peutergroep bezoeken. Ze krijgen dan extra aandacht om hun vaardigheden of gebrek hieraan uit te breiden. Bas speelt een belangrijke rol in het peutergroep-programma. Via Bas worden kinderen betrokken bij een activiteit. Bas is het speelkameraadje van de



kinderen, hij is een van hen. Hij maakt dezelfde dingen mee en leeft in een voor de kinderen herkenbare wereld. Kinderen kunnen zich met Bas identificeren. Samen met Bas leggen we een basis voor de Nederlandse taal zodat de peuters met een redelijke taalvaardigheid aan het basisonderwijs kunnen beginnen. De nadruk ligt vooral bij de taalvaardigheid op het spreken, luisteren en op de uitbreiding van de woordenschat. Daarnaast besteedt Bas aandacht aan de ontwikkeling van sociaal communicatieve vaardigheden en aan de beginnende rekenontwikkeling. Bas gaat ook logeren bij de peuters thuis. Hij heeft een rugzakje waar een pyjama in zit. Er hoort ook een schriftje bij waarin de ouders samen met hun kind die dingen opschrijven die het kind samen met Bas heeft gedaan. Als een kind Bas mee naar huis krijgt is het de bedoeling dat Bas een week later weer terugkomt op de speelzaal. De peuter-groepleidster praat dan met het kind op de speelzaal over de logeerpartij en wat ze allemaal samengedaan en beleefd hebben.

## Observeren

Onze begeleiders observeren kinderen zowel individueel als in groepsverband om hen beter te leren begrijpen, adequaat op hun behoeftes, mogelijkheden en beperkingen in te kunnen spelen en activiteiten te kiezen die hierbij aansluiten. Daarbij worden het welbevinden en de ontwikkeling van het individuele kind én het groep functioneren gevolgd. De mentor volgt de ontwikkeling van het kind a.d.h.v. ontwikkelingsobservaties die 2x per jaar worden ingevuld. Met ouders/verzorgers worden deze observaties besproken. Voor de input van de ontwikkelingsverslagen en gesprekjes maken onze mentoren ook gebruik van de waarnemingen en observaties van andere collega's. Optioneel vindt er naar aanleiding van dat verslag een gesprek plaatst tussen de medewerker en de ouders over de ontwikkeling van het kind. Indien gewenst is het kind hierbij aanwezig.

### *Observatielijsten VVE-kinderen*

De eerste levensjaren zijn heel belangrijk voor de ontwikkeling van een kind. Onze peutergroep wil er graag toe bijdragen dat de ontwikkeling van het kind goed verloopt. Om de ontwikkeling van het kind goed te kunnen volgen, vullen wij vanaf 2 jaar en 6 maanden een observatielijst in. Daarna wordt het nog een keer ingevuld als uw kind 3 jaar, 3 jaar en 6 maanden en 3 jaar en 10 maanden is. Voordat uw kind naar de basisschool gaat wordt dit met u doorgenomen. Deze observatielijst wordt, als u daar mee instemt, op de basisschool afgegeven. Naast deze observatielijst wordt er ook, voor dat uw kind 4 jaar is een overdrachtskaart ingevuld. Deze zal na ondertekening door de ouders, aan de basisschool gegeven worden.

## Doorverwijzen naar andere instanties

Iedere peuter ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Bij de meeste peuters is geen reden tot bezorgdheid, maar soms kunnen er vragen opkomen over het gehoor, het gezichtsvermogen, de motoriek, taal- en spraakontwikkeling, de opvoeding of het gedrag. De leidster bespreekt haar bevindingen met de ouders. In dit gesprek is ruimte voor het uitwisselen van informatie met als uiteindelijke doel een oplossing te vinden waar iedereen zich prettig bij voelt.

Wij werken samen met lokale welzijnsinstanties (bijvoorbeeld CJG Rhenen) die we in samenspraak met ouders kunnen inschakelen om met ons mee te kijken. Als de benodigde begeleiding de kennis en kunde van onze medewerkers te boven gaat, zullen wij met hulp van deze instanties ouders zo goed mogelijk doorverwijzen naar alternatieve vormen van opvang of begeleiding.

Tijdige signalering van een eventuele achterstand of ontwikkelingsstoornis maakt het mogelijk om advies en hulp in te schakelen waardoor de nadelige gevolgen zo beperkt mogelijk blijven. De peutergroep heeft ten aanzien van opvoedvragen een verwijzende taak en kan fungeren als intermediair bij het tot stand brengen van een aanbod voor opvoedingsondersteuning. Een leidster kan gebruik maken van advies van externe deskundigen. Mensen die gespecialiseerd zijn in problemen die kunnen optreden bij opgroeiende peuters, zoals een logopediste of consultatiebureauarts. Ouders hebben de primaire verantwoordelijkheid voor hun peuter. Wanneer ouders niets doen met het advies en geen verdere stappen ondernemen of toestemming geven tot, dient de leidster dit te allen tijde te respecteren.

Hierop is één uitzondering: bij een vermoeden van kindermishandeling wordt geschakeld volgens de meldcode. Deze hebben alle medewerkers in hun bezit en staat ook op onze website. De peutergroep organiseert twee keer per jaar een werkoverleg waarin de meldcode wordt herhaald.

#### *Kinderen met een opvallende ontwikkeling*

De toelating van kinderen met een opvallende ontwikkeling gebeurt in nauw overleg met de ouders en eventueel hulpverlenende instanties. Elke vraag wordt apart bekeken op de volgende punten: Kan de peutergroep het kind bieden wat het nodig heeft? Zijn er speciale voorzieningen nodig? Na plaatsing is er regelmatig overleg met de ouders en evt. andere betrokken instellingen die het kind bezoekt. Doel van het overleg is een zo goed mogelijk afgestemde begeleiding van het kind. In alle gevallen weegt de leidster zorgvuldig af of er voldoende tijd, deskundigheid, ervaring en middelen in de groep aanwezig zijn om de peuter met een beperking goed op te kunnen vangen.

### **Duidelijkheid over mentor**

Tijdens de intake en overgang naar een volgende groep wordt aan ouders bekend gemaakt welke mentor is toegewezen aan hun kind. Onze vaste pedagogisch medewerkers zijn de mentoren voor de peutergroep. De betreffende mentor zal ook de intake en de rondleiding leiden zodat zij zich direct kan voorstellen en kan aangeven dat zij dus het aanspreekpunt voor het betreffende kind is. Ook staat het aangegeven op in het informatieboekje en wordt het meerdere malen verteld tijdens de opvang.

### **Doorgaande lijn**

De peutergroep staat met haar activiteiten niet op zichzelf in Achterberg. De inhoudelijk kwalitatieve aspecten van de peutergroep zijn naast het bieden van speelgelegenheid erop gericht het kind voor te bereiden op de basisschool. Kinderen leren sociale, cognitieve en motorische vaardigheden. Hiervoor is een goed overleg en een goede afstemming met de basisscholen in Rhenen van belang. Met in acht-neming van de privacyregels en dus in overleg met de ouders wordt relevante informatie betreffende het functioneren van kind besproken met de basisschool. Het is belangrijk dat het pedagogisch beleid van de buitenschoolse opvang en de peutergroep en ook de methodiek zoals toegepast door pedagogisch medewerkers en peutergroepleidster op elkaar afgestemd zijn. Dit bevordert een eenduidige en professionele begeleiding en overdracht naar de basisschool.

### **VVE-coördinator**

De peutergroep heeft een signalerende functie. Binnen het peutergroep team is de peutergroepleidster belast met de coördinatie van de voor- en voerschoolse educatie. Zij vervult vanuit haar deskundigheid op het gebied van de VVE een coördinerende rol. Hiervoor zijn 2 uur per week, gedurende de schoolweken, per jaar beschikbaar. Voor deze uren wordt per kalenderjaar subsidie verstrekt.

*De kerntaken van de VVE-coördinator zijn:*

- Heeft periodiek contact met de jeugdverpleegkundige en jeugdarts (CJG) van het consultatiebureau om kinderen die door hen geïndiceerd zijn voor VVE op de peutergroep in beeld te krijgen.
- Legt contact met ouders van wie de kinderen met indicatie voor de peutergroep en VVE niet aangemeld zijn voor de peutergroep/VVE. Brengt d.m.v. huisbezoek ouders en kind in contact met de peutergroep.
- Spreekt huisbezoek af om beeld te krijgen van de situatie en de motivatie.
- Stimuleert en motiveert de ouders tot plaatsing in het belang van het kind op de peutergroep in verband met taal- en mogelijke andere ontwikkelingsachterstanden.
- Neemt deel aan het platform VVE Rhenen.
- Houdt ontwikkelingen op het terrein van VVE bij en zorgt ervoor dat deze informatie ook binnen de organisatie via de daarvoor verantwoordelijke functionarissen bekend wordt gemaakt.

- Levert input t.a.v. VVE-beleid van de organisatie en draagt zorg voor afstemming van het VVE-beleid binnen de peuterspeelzalen en kinderdagopvang.
- Geeft op basis van de overdrachten aan de basisschool punten aan voor het verbeteren van de doorgaande lijn van de voor- en vroegschoolse educatie

## **PEDAGOGISCHE VISIE**

Het is van belang dat kinderen uitgroeien tot evenwichtige, sociale, zelfstandige kinderen die een positief gevoel van eigenwaarde hebben. Peutergroep “Willem Teellinck” werkt vanuit die visie en is van mening hieraan een eigen, belangrijke bijdrage te kunnen leveren.

Het worden van een evenwichtig mens heeft te maken met het verwerven van zelfstandigheid, sociale omgang en een positief gevoel van eigenwaarde.

De bijdrage in de peuterperiode in het verwerven hiervan bestaat uit het hieronder volgende.

De *zelfstandigheid* wordt bevorderd door:

1. het geven van opdrachtjes
2. andere kinderen of de leidster te helpen
3. het kind zelfredzaamheid bij te brengen
4. laten proberen dingen zelf te doen, hen stimuleren zelf oplossingen te vinden en hen te helpen wanneer het niet lukt

Het *sociale aspect* wordt gestimuleerd door:

1. het geven van goed voorbeeld en voorbeeldgedrag
2. het positief benaderen van het kind
3. het stimuleren van samen delen en samenspelen
4. het leren van overleggen en compromissen sluiten
5. het leren aan kinderen dat ze een keuze hebben, het leren dat ze ook “nee” mogen zeggen
6. het luisteren naar elkaar in de kring
7. het tonen van respect naar de ander

Het *gevoel voor eigenwaarde* wordt positief beïnvloed door:

1. te complimenteren
2. het kind niet te overvragen
3. niet resultaatgericht te werken maar het plezier in wat het kind doet voorop te laten staan
4. het kind te stimuleren in wat het kan; eruit proberen te halen wat erin zit.

*Het kind in de groep*

In de peutergroep wordt een omgeving gecreëerd waarin een kind zich veilig, geborgen en vertrouwd voelt. Dan kan een kind positieve ervaringen opdoen om van te leren.

In de peutergroep proberen we die veilige en vertrouwde omgeving te creëren door:

1. het kind niet te verplichten tot alles; het kind krijgt de vrijheid geboden om zijn eigen plekje te zoeken binnen de groep.
2. het hanteren van structuur middels dagritme
3. de groep en groepsruimte een herkenbare, ordelijke plek te laten zijn
4. de kinderen positief te benaderen; het geven van complimenten en hulp daar waar nodig.
5. te proberen het kind te begrijpen waarbij contact met de ouders van essentieel belang is.

### *Spelen is ontwikkelen*

Alle gebieden waarin een kind zich kan ontwikkelen krijgen op de peutergroep direct dan wel indirect aandacht. Het stimuleren van vaardigheden is vaak een vooropgezet doel van aangeboden speel- en spel materiaal.

Daarom is het van belang, er van uitgaande dat het kind leert door een wisselwerking met zijn omgeving, het kind:

1. kennis te laten maken met een grote verscheidenheid aan materialen en spel
2. de ruimte te geven ontdekkingen te doen
3. nieuwe uitdagingen aan te bieden
4. uit te lokken tot het leren van nieuwe vaardigheden
5. te motiveren, stimuleren en positief te benaderen.

## **Algemene zaken**

### ***Het bestuur***

De samenstelling, de bevoegdheden en het rooster van aftreden van het bestuur zijn beschreven in de statuten en het huishoudelijk reglement. Voor het einde van een boekjaar wordt door het bestuur een begroting voor het komende boekjaar vastgesteld. Aan het einde van het boekjaar wordt een jaarverslag opgesteld. Dit verslag ligt ter inzage voor alle ouders van kinderen die de peutergroep bezoeken. Het boekjaar loopt van één januari tot en met één en dertig december.

### ***Financieel beleid.***

De penningmeester is verantwoordelijk voor zaken rond subsidie en financiële aangelegenheden binnen de peutergroep.

### ***Subsidie:***

De peutergroep ontvangt subsidie van de gemeente Rhenen. Deze subsidie wordt toegekend op basis van hele groepen van 16 peuters. De gemeente stelt jaarlijks de hoogte van de subsidie vast.

Om voor subsidie in aanmerking te komen moet de peutergroep o.a. voldoen aan de eis tot incasso van een inkomensafhankelijke ouderbijdrage.

De bijbehorende tabel en de rekenmethode worden door het bestuur vastgesteld.

De penningmeester bepaalt aan de hand van de tabel en de inkomensgegevens van de ouders de hoogte van de ouderbijdrage. De penningmeester beheert de inkomensgegevens.

### ***Incasso Ouderbijdrage:***

Incasso vindt plaats door automatische incasso.

### ***Financiële verantwoording:***

Elk jaar dient er een financiële verantwoording afgelegd te worden bij de gemeente.

Hiertoe wil de gemeente een resultatenrekening, een balans, een nieuwe begroting en een accountantsverklaring ontvangen.

### ***Salarissen:***

De leidsters ontvangen een salaris dat conform de CAO - Kinderopvang is vastgesteld.

De salarisadministratie is uitbesteed aan VGS in Ridderkerk.  
Uitbetaling van de salarissen gebeurt middels het administratiekantoor.

#### **Arbo:**

De peutergroep 'Willem Teellinck' is aangesloten bij de arbodienst Hosmus Synergie.

#### **Klachten.**

Een klacht van welke aard dan ook kan schriftelijk worden doorgegeven aan de leidster en/of het bestuur. Anonieme klachten worden niet in behandeling genomen. De klacht zal worden behandeld in de eerstvolgende bestuursvergadering.

In de vergadering zal naar een adequate oplossing worden gezocht. Indien dit niet lukt zal er een onafhankelijke partij worden ingeschakeld. Er zal een schriftelijke terugkoppeling plaatsvinden naar de melder van de klacht.

#### **Toelatingsbeleid.**

Voor de toelating van kinderen is de "Procedure toelating leerlingen nieuwe gezinnen" van toepassing.

#### **De informatieavond.**

Tweemaal per jaar wordt er een contactavond georganiseerd. De ouders waarvan hun kind het komend halfjaar de peutergroep zal gaan bezoeken, worden uitgenodigd voor deze avond. Er is op deze avond gelegenheid om kennis te maken met de leidster en de school. Ook kunnen de peutergroep en de speelmaterialen bekeken worden.

Er wordt informatie uitgewisseld en het informatieboekje over de peutergroep wordt uitgereikt.

#### **De leidster.**

De leidster heeft minimaal een diploma conform de CAO welzijn en maatschappelijke dienstverlening. Zij volgt regelmatig na- en bijscholingscursussen. De leidster werkt op vaste dagdelen en heeft hierdoor steeds eenzelfde groep kinderen.

#### **De hulpleidster/onderwijsassistente.**

In elke groep is er naast de leidster ook een hulpleidster/onderwijsassistente aanwezig. Voor elk dagdeel is er een vaste hulpleidster/onderwijsassistente, dit is voor de kinderen veilig en vertrouwd. De hulpleidster/onderwijsassistente ondersteunt de leidster door zich bezig te houden met kinderen die bijvoorbeeld even extra aandacht nodig hebben voor een toiletbezoek of een troostende knuffel als er verdriet is. Verder helpt zij met voorbereidingen van knutselwerkjes, eten en drinken en het opruimen van de peutergroep na een dagdeel.

Voor de kinderen en natuurlijk ook voor de leidster is het erg fijn dat er iemand extra aanwezig is die aandacht kan geven wanneer de leidster al met een kindje bezig is.

#### **Overleg tussen leidsters en ouders.**

Als er voor de ouders vragen zijn over het functioneren van het kind op de peutergroep, dan kunnen zij altijd bij de leidsters terecht. Tijdens elk bezoek van het kind aan de peutergroep is er nadien gelegenheid om met de leidster te spreken.

Andersom zal de leidster de ouders bij bijzonderheden met het kind hierover informeren.

Als het nodig is kan een afspraak buiten de tijden van de peutergroep worden gemaakt.

Zie ook het hoofdstuk "Doelstelling", waar gesproken wordt over het volgen van de ontwikkeling.

## PEDAGOGISCH WERKPLAN

### *Dagindeling*

Ieder dagdeel heeft een aantal vaste, terugkerende momenten, te weten:

1. Kring
2. Taal/rekenactiviteit
3. Bewegend bezig zijn
4. Spelactiviteit/hoeken

Geprobeerd wordt om actieve momenten af te wisselen met rustige momenten.

### *De kring*

De kring is een moment van rust en het moment om de kinderen te leren luisteren naar elkaar en naar de peuterleidster.

In de kring wordt fruit gegeten en gedronken en afwisselend voorgelezen en gezongen. In de kring worden ook elke morgen de Bijbelse geschiedenissen verteld.

Tijdens de kring moeten de kinderen op hun stoeltje aan tafel blijven zitten.

Een kind wordt gestimuleerd om fruit te eten, maar wordt daartoe nooit gedwongen. In de kring wordt ook aandacht besteed aan verjaardagen. Deze worden gevierd met feestelijkheden zoals een neptaart met waxinelichtjes, kroon, versierde stoel, zingen en eventueel trakteren. De traktatie moet klein en bij voorkeur gezond zijn. Vader en/of moeder mogen hierbij aanwezig zijn.

### *Activiteit*

Hoofddoel van een activiteit is het kennismaken met materialen of spelvormen. Deze activiteiten worden gezamenlijk of in kleine groepjes gedaan, afhankelijk van de soort van activiteit en de groepssamenstelling.

Activiteiten kunnen zijn knutselactiviteiten (verven, kleien, tekenen e.d.) die vaak een tastbaar resultaat opleveren of doeactiviteiten (kringspelletjes, bellenblazen e.d.)

Activiteiten sluiten vaak aan bij een thema, seizoen of actualiteit.

Bij de uitvoering van activiteiten achten wij het volgende van belang:

1. herhaling rond een thema
2. afwisseling in materiaalgebruik
3. samen iets doen of beleven
4. plezier beleven in de activiteit
5. zelf leren ontdekken

### *Bewegend bezig zijn*

Om energie kwijt te kunnen raken en de motoriek te stimuleren wordt de peuters letterlijk de ruimte gegeven. In het rooster van de peutergroep zijn de verschillende activiteiten aangegeven.

Als het weer het toelaat wordt er iedere dag buiten gespeeld. De peuters kunnen daar gebruik maken van rijdend materiaal en een zandbak bij mooi weer.

***Als het weer het niet toelaat, proberen we toch bewegend bezig te zijn met bewegingsspelletjes in de groepsruimte. We gebruiken dan ook het speellokaal waarin zich allerlei materialen bevinden die de kinderen uitdagen om te spelen.***

### Toiletbezoek

Plassen en verschonen is een dagelijks weerkerend ritueel dat tussen twee verschillende onderdelen van de dag wordt gedaan met alle kinderen.

In overleg met de ouders wordt er al dan niet aandacht besteed aan de zindelijkheid, maar de verantwoordelijkheid ligt bij de ouders.

Reservekleding is, in geval van een ongelukje, aanwezig.

### Wennen

Alle kinderen moeten wennen aan het verblijven binnen een peutergroep. Ieder kind laat dat op zijn eigen manier blijken. Een nieuw kind heeft specifieke aandacht nodig want ook een kind dat zich vrij lijkt te bewegen heeft extra aandacht nodig.

Een nieuwe peuter wordt de eerste ochtend verwacht rond 09.00 uur nadat alle andere kinderen zijn gebracht. Ook wordt het kind de eerste ochtend opgehaald vlak voordat de andere kinderen worden opgehaald. Dan wordt met de leidsters de rest van de gewenningsperiode doorgesproken en afspraken gemaakt over de breng- en haaltijden de komende weken.

De gewenningsperiode is per kind verschillend van duur. De meeste kinderen komen na een korte wenperiode graag op de peutergroep. Sommige kinderen hebben langer dan een paar keer nodig om te wennen. Er moet echter na een paar weken vooruitgang zitten in de manier waarop een kind afscheid neemt en zich gedraagt in de groep. Met de ouders wordt dan overlegd hoe verder.

De eerste keren heeft een kind veel nieuws te zien en te ontdekken. Een kind wordt uitgenodigd om mee te doen met de vaste momenten en het groepsgebeuren.

Het kan echter zijn dat een kind er in het begin nog niet aan toe is om de hele kring op zijn stoel te blijven zitten, hiertoe zal het kind dan ook niet verplicht worden.

Afscheid nemen is, zeker de eerste keren, vaak een moeilijk moment voor zowel de ouder als het kind. Het is van belang dat het afscheid nemen duidelijk gebeurt en niet te lang duurt. Een kind dat moet huilen bij het afscheid is niet minder verdrietig als een ouder stiekem wegloopt. Vaak komt het verdriet dan pas wanneer het kind beseft dat de ouder weg is.

Het uitzwaaien van mama of papa is één van de rituelen die horen bij het verblijf op de peuterzaal.

Ieder huilend kind vraagt een eigen benadering; op schoot, troosten, afleiden of soms een tijdje met rust laten.. Vaak is het snel weer over. Het komt een enkele keer voor dat het kind ontroostbaar is. In dat geval zal de leidster dat met de ouder bespreken of ze opbellen.

### Verzorging

In de peutergroep worden de kinderen opgevangen en verzorgd in een voor hen gezonde omgeving.

### Roken

In de peutergroep mag niet worden gerookt.

### Luchten en schoonhouden

Regelmatig wordt het lokaal gelucht en éénmaal per week door een schoolschoonmaakster schoongemaakt. De vloer wordt regelmatig gezogen en het speelgoed en de kasten worden regelmatig gesopt. De hand- en theedoeken en gootsteendoekjes worden elke dag verschoond.

Voordat er gegeten of gedronken wordt, worden eerst de tafels met een vochtige doek afgenomen. Het sanitair wordt elke dag schoongemaakt.

Vijfmaal per jaar vindt er, in samenwerking met de ouders, een grote schoonmaak plaats.

### Persoonlijke hygiëne

Kinderen wordt geleerd om, nadat ze naar het toilet zijn geweest, de handjes te wassen.

Voordat de kinderen fruit gaan eten en gaan drinken worden alle handjes schoongemaakt.

### Veiligheid

1. bij aankoop van nieuw speelgoed wordt er gelet op de veiligheid van het speelgoed.
2. creatief materiaal is gifvrij.
3. schoonmaakmiddelen staan in een kastje voorzien van een kinderslot.
4. tafels en stoelen zijn van degelijke kwaliteit.
5. een ontruimingsplan is in het lokaal aanwezig.
6. minimaal éénmaal per jaar wordt er, in samenwerking met de “Willem Teellinckschool” een ontruimingsoefening gehouden.
7. er is een brandblusapparaat aanwezig.
8. een EHBO trommel is aanwezig.

### Vier-ogen principe

Waarom het vier-ogen principe?

Naar aanleiding van een zedenzaak bij de peutergroep in Amsterdam heeft de commissie Gunning in haar onderzoeksrapport geadviseerd bij kinderdagverblijven het vierogenprincipe in te voeren. Het vierogenprincipe betekent dat altijd een volwassene moet kunnen *meekijken* of *meeluisteren* bij een beroepskracht in de peutergroep. De rijksoverheid heeft het advies van de commissie Gunning overgenomen en het vierogenprincipe vanaf 1 juli 2013 verplicht gesteld voor alle kinderdagverblijven.

Volgens de Brancheorganisatie Peutergroep en BOINK (2012) betekent het vier ogen principe dat er ten alle tijden iemand moet kunnen **meekijken** of **meeluisteren** bij de opvang van kinderen. *‘Het vier- ogenprincipe is voor convenantpartijen de basis voor veiligheid in de peutergroep. De uitwerking van dit vier ogen principe is maatwerk. De invulling zal voor iedere organisatie anders zijn, passend bij het pedagogisch beleid en financiële haalbaarheid.’* (Brancheorganisatie peutergroep & BOINK, 2012).

Wie wordt betrokken bij het beleid?

Hoewel het woord anders doet vermoeden, gaat het om meekijken of meeluisteren. Over de wijze waarop de peutergroep dit principe invoert heeft de oudercommissie adviesrecht. Vervolgens is de peutergroep verplicht de ouders te informeren over de wijze waarop vorm is gegeven aan het vierogenprincipe.

Peutergroep “Willem Teellinck” geeft de volgende invulling aan het vier ogen principe en de preventie van misbruik, onderverdeeld in de onderwerpen bouwkundige aanpassingen, personeel, samenwerking en overige maatregelen.



## Bouwkundig

- In de groepsruimte zijn geen deuren aanwezig, dit zorgt voor transparantie, de medewerkers en leidinggevende hebben zicht op elkaar.
- Het is een opdracht om al het glas transparant te houden en niet dicht te plakken met werkjes en mededelingen.
- De groepsruimte is rondom voorzien van grote ramen, zodat er altijd van buiten naar binnengekeken kan worden.
- Groepsruimte is zo ingericht dat er hoekjes gecreëerd zijn op kindhoogte, waarbij de medewerker de ruimte in zijn geheel kan overzien.
- Groep is in het gebouw zo gesitueerd dat er van verschillende kanten toezicht is op het groepsgebeuren in het lokaal.
- De toiletruimten van de peuters bevinden naast de groepsruimte, de toiletdeuren zijn laag waardoor er zicht op de toiletgang is.

## Personeel

- Van iedere medewerker is er een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Dit geldt tevens voor stagiaires.
- Vanaf maart 2013 worden nieuwe medewerkers in de peutergroep continue gecontroleerd op strafbare feiten. Om dit te realiseren, worden bestanden van gemeenten, UWV en Kamer van Koophandel aan elkaar gekoppeld. Dit staat in het besluit continue screening waarmee de Ministerraad onlangs heeft ingestemd. Vanaf 2016 worden de bestanden niet meer gekoppeld, maar is er een register van medewerkers gereed.
- Nieuw personeel wordt pas aangenomen na een mate van screening en eventueel referentievraag.
- Stagiaires staan altijd boventallig en dus nooit alleen op een groep.
- Een pedagogisch medewerker is niet langdurig en structureel alleen buiten met de kinderen, bovendien zijn zij altijd telefonisch bereikbaar.
- In het personeelsbeleid zijn restricties uitgewerkt wat betreft het omgaan met beeldmateriaal op mobiele telefoons en fototoestellen.

## Samenwerking en klimaat

- Er heerst een open werkklimaat, zodat medewerkers elkaar altijd aan durven te spreken op hun handelen. Dit creëren we door elkaar feedback te (leren) geven in elke geleiding van de organisatie (functioneringsgesprekken, teamvergaderingen, groepsobservaties door manager).
- Regelmatig zal de manager groepsobservaties inplannen, de bevindingen worden regelmatig teruggekoppeld tijdens (team)vergaderingen of individueel naar de medewerker persoonlijk.
- Er wordt gewerkt met vaste team, met de continuïteit op de groep als uitgangspunt. Dit zorgt er voor dat medewerkers aan elkaar gewend zijn, wat het aanspreken op niet gepast gedrag makkelijker kan maken.
- Mocht er een pedagogisch medewerker alleen op de groep staan, kan het zijn dat een stagiaire/achterwacht als extra paar ogen fungeert.

## Specifieke situaties

Gedurende de peutergroepdag doen zich verschillende bezettingsmomenten voor, bezetting qua kinderen en bezetting van medewerkers.

Hieronder beschrijven wij de situaties waarbij het kan voorkomen dat een medewerker alleen is met de kinderen en hoe wij hiermee omgaan met inachtneming van het vier ogen en orenprincipe.

#### Tijdens uitstapjes

Tijdens uitstapjes gaan pedagogisch medewerkers (of een pedagogisch medewerker en een volwassene) minimaal met zijn tweeën op pad met een groepje kinderen.

Als pedagogisch medewerker alleen met een groepje kinderen op pad gaan, dan is dit een vaste pedagogisch medewerker van de peutergroep en dan is dit in een omgeving waar voldoende sociale controle aanwezig is van andere mensen.

#### Toezicht bij buiten spelen

Buiten ruimte/speelplaats is zichtbaar door omringende woningen. De zichtbaarheid voor de buurt/omgeving moet zo min mogelijk belemmerd worden. Van de omwonenden verwachten wij geen directe betrokkenheid en input, wel zullen medewerkers die iets willen doen dat niet toelaatbaar is zich 'gezien' weten doordat ze niet in een afgesloten ruimte zitten waar niemand hen kan opmerken.

Van binnenuit zijn de buitenspeelterreinen overzichtelijk en houdt degenen die binnen zijn mede toezicht op het buitenspelen.

#### Achterwachtregeling

De Wet Kinderopvang schrijft voor dat iedere peutergroep een achterwachtregeling moet hebben. Een achterwacht is een volwassen persoon die in geval van nood ten alle tijden ingeschakeld kan worden en binnen ambulance aanrijtijd aanwezig kan zijn op locatie. Tijdens onze openingstijden hebben wij een achterwachtregeling getroffen. Dit is van maandag t/m vrijdag van 07.00 tot 18.00 uur. Dit houdt in dat op bovenstaande tijden, als de pedagogisch medewerk(st)ers alleen op de groep aanwezig zijn, mensen op de lijst beschikbaar zijn in geval van nood.

### Afwijkingsregeling

Er is met ingang van 1 januari 2018 een wettelijke regeling ingegaan, dat bij een aaneengesloten opstelling van tien uur of meer per dag maximaal drie (3) uur per dag kan worden afgeweken van de vereiste BKR. Dat betekent dat erop vooraf vastgestelde tijden de helft van de vereiste bezetting aan medewerkers aanwezig mogen zijn. Voor onze peutergroep geldt dat er maar 4 aaneengesloten uren opvang zijn.

Bij de peutergroep kan zeer incidenteel afgeweken worden van de BKR op onderstaande momenten:  
08.30 uur - 09.15 uur Tijdens de start van de ochtend

11.45 uur - 12.00 uur Tijdens de sluiting van de dag

Pauzes houden onze leidsters gezamenlijk met de kinderen.

### Verlaten stamgroep

Alle activiteiten die de peuters gaan doen, zal gezamenlijk met de totale groep zijn. Dit zal bijvoorbeeld in de speelruimte of het schoolplein zijn. De kinderen verlaten in principe dus nooit hun stamgroep. Alleen bij gerichte VVE-activiteiten kunnen activiteiten gedaan worden met alleen VVE-kinderen.

#### Basisprincipes

Naast deze praktische maatregelen zijn er een aantal basisprincipes van toepassing op de preventieve maatregelen tegen misbruik:

- een open aanspreekcultuur op de peutergroep.
- de kinderen het bewustzijn en bewaken van de eigen grenzen aanleren.

## Open aanspreekcultuur

Zoals in de maatregelen staat vermeld is er bij de peutergroep een open aanspreek cultuur. Door het kleinschalige karakter van onze locatie is het contact persoonlijk en zijn er korte communicatielijnen. Op de peutergroep hebben we een leidinggevende die de medewerkers kan aanspreken op gedrag wat niet gepast is of niet passend bij het beleid van de peutergroep. Ook medewerkers onderling spreken elkaar aan op niet passend gedrag. Er is een team op de groep, wat er voor zorgt dat men elkaar gemakkelijker aan kan spreken. Tevens draagt het werken met vaste team bij aan het opbouwen van een vertrouwensband met het kind.

*Mochten ouders op welke wijze dan ook signalen melden of afgeven dan wordt er ook volgens de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling zorgvuldig gehandeld. Een gesprek, waarin naar de ouders geluisterd wordt, is dan gebruikelijk.*

## Bewustzijn en bewaking van eigen grenzen

Het begeleiden van de kinderen in de bewustwording en het leren aangeven van hun eigen grenzen is belangrijk. De peutergroep is een veilige plek om dit te oefenen. Op de peutergroep wordt er daarom van jongs af aan spelenderwijs aandacht besteedt. De kinderen leren wat ze wel en niet fijn vinden en leren om dit aan te geven aan de ander. Ook leren kinderen dat, als je iemand bijvoorbeeld een knuffel of aai wilt geven en de ander dat niet wil, je deze grens van de ander dient te respecteren. Dit geldt voor zowel het contact van de kinderen onderling als met volwassenen. In het bewust worden van je eigen grenzen en dit aan te leren geven is de begeleiding van een pedagogisch medewerker vaak gewenst. Wanneer een pedagogisch medewerker bijvoorbeeld ziet dat het ene kind (vaak lief bedoeld) het andere kind aanraakt, maar dat het andere kind dat niet fijn vindt wordt daar over gesproken. Het kind wat de aanraking als niet prettig ervaart leert zich bewust te zijn van zijn grenzen en dit aan te geven. Het kind dat de ander aan wilde raken of liefkozen leert in de geval de grenzen van het andere kind te respecteren.